

Batı Avrupa'daki Dayanışma Eylemi Üzerine

I

Genel Bir Değerlendirme:

Dayanışma hareketi ve cuntayı uluslararası planda yalıtılma

12 Eylül gerici askersel devirmesinden sonra, cuntaya karşı savaşım-
da, onun ulusal ve uluslararası planda yalıtılması başlıca görev-
lerden biri olarak öne çıktı.

Cuntayı başlangıçta tüm emperyalist merkezler ufak tefek farklarla destekledi. ABD'nin yanısıra Batı Avrupa ülkelerinde verdiği bu destek, cuntaya uluslararası alanda genişçe manevra yapma olanak-
ları verdi.

Buna karşı görev, cuntayı uluslararası planda içyüzünü açığa çıkararak yalıtılmaktı. Böylece de, söz konusu manevra olanaklarının elinden alınmasıyla, cuntaya önemli bir darbe indirilmiş olacaktı. Çünkü; uluslararası alanda cuntanın yitirdiği her ilişki, her olanak ve destek onun ülke içinde de güçsüzleşmesi demektir. Sosyal tabanının daralması ve cuntaya karşı olan güçlerin olanaklarının artması demektir.

Cuntanın uluslararası alanda yalıtılması, ülkedeki savaşıma koşut olarak, ülke dışında da Türkiye ile güçlü bir uluslararası dayanışma hareketinin yaratılması ile olanaklıydı. Böylesi bir uluslararası dayanışma hareketinin başlıca ve sonuç alıcı savaşım alanı Batı Avrupa'ydı. Çünkü;

Birinci olarak, cuntayı başlangıçta destekleyen emperyalist ülkeler içindeki ikircimli, kararsız, desteğini hızla çekebilecek veya çekmek, azaltmak zorunda kalacak ülkelerin çoğunluğu Batı Avrupa'da bulunuyordu.

İkinci olarak, Batı Avrupa ülkelerinde işçi sınıfı, demokrasi ve barış güçlerinin savaşımalarıyla oluşmuş güçlü bir demokratik kamuoyu vardır. Bu kamuoyu hükümetler üzerinde sonuç alıcı etkiler yaratabilecek durumdadır. Cuntanın baş destekçisi ABD ile Batı Avrupa arasında çelişkiler vardır. Savaş kışkırtıcısı, silahlanma harcamalarını artırmaya zorlayan tutumu ve yeni nükleer silahları Batı Avrupa'ya yerleştirme girişimlerinin yanısıra Friedman'cı ekonomik politikası nedeniyle de Avrupa'da ABD'ye karşı her düzeyde git-tikçe yükselen tepkiler vardır.

Üçüncü olarak, Batı Avrupa'da iki milyona yakın Türkiye'li insan yerleşik durumdadır. Onların Batı Avrupa'daki varlığı Türkiye ile güçlü bir uluslararası dayanışma eylemi için nesnel ve kalıcı bir temel oluşturabilmektedir.

Dayanışma hareketinin ilk dönemi

Bütün bunların ışığında 12 Eylül darbesinden sonra Batı Avrupa'da cuntaya karşı Türkiye ile dayanışma eylemleri başlatıldı. Bu bir yandan değişik eğilimlerdeki Türkiyeli demokrasi güçlerince yürütüldü. Diğer yandan dardemokratik Avrupa kamuoyunu oluşturan güçlerce -dünya çapında başlayan ve dünya demokrasi, barış, özgürlük ve sosyalizm güçlerince yürütülen Türkiye ile dayanışma eylemleri çerçevesinde- yürütüldü.

12 Eylül'den sonraki bir yılı aşkın süre boyunca cunta Batı Avrupa' da genel olarak destek görmeye devam etti. Kimi devletler ve demokratik kamuoyu çevreleri ise bekle-gör politikası izlediler. Bu dönemde uzunca bir süre, cuntanın ikili, dengeli politikası da ağırlıklı olarak sürdü. Bütün bu nedenler, diğerlerinin yanı sıra, Türkiye ile uluslararası dayanışma eylemlerinin bu ilk dönemde sonuç alıcı boyutlara ulaşmasına olanak vermedi.

Ancak, cunta daha 12 Eylül ile birlikte en açık ve şiddetli saldırısını işçi sınıfına, sendikal hak ve özgürlüklere, sendikalara ve özellikle DİSK'e yöneltmişti. Türk-İş'i sınırlayıp baskı altına almıştı. Tüm sendikal hak ve özgürlükler kaldırılmıştı.

Bu olgu, cuntanın dünya ve Avrupa ölçüsünde yalıtılma sürecinde ilk darbeyi uluslararası sendikal hareketten yemesine yol açtı. Dünya çapında başlıca etkin dört sendikal merkez; DSF, UHSK, DİK, ASK cuntaya karşı Türkiye işçi sınıfı, Türkiye sendikal hareketi, DİSK, Türkiye'de sendikal hak ve özgürlüklerin korunmasından yana tutum aldılar. DİSK'i savundular. DSF, DİSK'le dayanışmayı başa aldı. UHSK, 1981 yazında cunta hükümetine bakan verdiği için Türk-İş'in üyeliğini askıya aldı. ASK, Türk-İş'in üyelik istemini reddetti. Her dört konfederasyonda DİSK'le politik, sendikal, hukuki ve moral dayanışmayı öne aldılar.

Cuntanın ilk yılı boyunca; darbeden hemen sonra DİSK'li sendikacıların kısa süreli çıkışları oldu. Bu dünya, Batı Avrupa kamuoyu ve uluslararası sendikal hareket üzerinde uyarıcı etkiler yarattı. Batı Avrupa'daki Türkiyelilerin örgütlerinin, değişik politik akım ve yığın örgütlerinden yurt dışına çıkan politik göçmenlerin de eylemleri oldu. Özellikle, demokratik Avrupa kamuoyunu, Avrupa'daki Türkiyelileri uyarmak, eylemli kılmak için, Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosu etrafında yoğunlaşan çeşitli çalışmalar yeterli düzeye ulaşmasa da, küçümsenmeyecek bir birikim yarattı.

Dayanışmanın ikinci dönemine doğru ve DİSK Kampanyası

12 Eylülün ilk yılı içinde giderek cunta içinde ve dışında en gerici, amerikancı çevreler aktifleştiler. Cuntanın demokrasi ve halk düşmanı politikası, rejimin tüm potansiyel muhaliflerini de kapsayacak bir yönelimle daha saldırgan bir biçimde uygulanmaya başladı.

TKP davaları açıldı, TİP, TSİP tutuklama ve soruşturmaları başladı. Dev-Yol, Kurtuluş, TKEP, Dev-Sol, DDKD, Özgürlük Yolu tutuklamaları oldu, davalar başladı. Ardarda idam cezaları uygulandı. Genel olarak politik tutukluların sayısı olağanüstü çoğaldı, işkencelerden ölümler arttı. Bunlar Türkiye ve dünya kamuoyuna yansdı. DİSK yöneticileri tutuklandı. Soruşturma başladı ve dava açıldı. Davada "savaş hali" uygulandı. CHP'li sol kanat sayılabilecek değişik nedenlerle tutuklandı. Barış Derneği soruşturması başladı. Ecevit hakkında soruşturma ve davalar açıldı. Cunta dış politikada dengencilikten, daha ABD dümen suyunda bir politikaya yöneldi. Bunun yanı sıra kimi Avrupalı güçlerle çelişkisi arttı.

Bütün bu gelişmeler bir yıllık birikimin etkilerini duyurmasının olanaklarını artırdı. Özellikle DİSK davasının açılması bu konuda başlıca olanak ve çıkış noktasını oluşturdu.

1981 sonbaharı ile birlikte DİSK'li sendikacılardan bir kısmı yurt dışında aktifliklerini artırdılar. DİSK'le Dayanışma Kampanyası süratle yükseldi. Dünya ve Avrupa kamuoyuna seslenen güçlü bir çıkışa dönüştü. Denebilirki, DİSK'le Dayanışma Kampanyası, bugüne kadar cuntayı uluslararası planda yalıtılma ve Türkiye ile dayanışma eyleminin bel kemiğini oluşturdu.

DİSK Kampanyasının politik ve örgütsel kazanımları

"DİSK'le Dayanışma" ve "52'lere Özgürlük" belgileri altında yürütülen kampanya politik olarak;

- Cuntanın uluslararası planda yalıtılmasını hızlandırdı,
- Cuntanın saldırısının sivri ucunun terörizme değil, işçi sınıfına yönelttiğini kanıtladı,
- Dünya kamuoyuna ve yığınlara terörü önleme savı ile erke el koyan cuntanın işçi, sendika, sendikal hak ve özgürlükler düşmanı, demokrasi ve halk düşmanı içyüzünü gösterdi,
- Gerici askersel diktatörlüğün liberalleşeceği yalanlarını çürütmeğe yardımcı oldu,
- Sendikal hak ve özgürlükler için istemlerin yükseltilmesine yardımcı oldu. Türkiye'de demokrasi sorununu yalnızca kimi burjuva muhalefet güçlerinin, CHP'nin politik faaliyetine olanak verilmesi, yada güdük ve kısıtlı da olsa bazı parlamenter haklarla sınırlı görem güçler vardır. Kampanya ulusal ve uluslararası planda böylesi güçlerin Türkiye'de demokrasi ile sendikal hak ve özgürlükler arasındaki bağı görmelerine yardımcı oldu. Avrupa Konseyi kararlarına Türkiye'de sendikal hak ve özgürlükler sorunu girdi,
- Cunta ile işbirliği halindeki Türk-İş yönetiminin uluslararası ve sendikal planda yalıtılmasına katkıda bulundu,
- Uluslararası sendikal hareketin değişik bileşenlerinin Türkiye'ye dönük paralel eylemlerine yardımcı oldu,
- Batı Avrupa'daki Türkiyeli işçi ve politik göçmenlerin DİSK'le Dayanışma temelinde, uluslararası plandaki Türkiye ile dayanışma eyleminde aktifliğini artırdı,
- Ülkeye dönük olarak; cuntaya karşı, DİSK yöneticilerinin yargılanmasına karşı açık yasal bir muhalefetin belirmesinde etmen oldu. DİSK üyelerinin, Türk-İş üyelerinin, tüm işçilerin cuntaya ve patronların baskısına karşı direnme gücünü artırdı.

DİSK'le Dayanışma Kampanyası politik sonuçlarının yanısıra bugünden, uzun erimli olarak dayanışma eylemine yararlı örgütsel sonuçlar, kazanımlar da yarattı. Bu kampanya içinde; uluslararası planda ve Avrupa çapındaki dayanışma eyleminin dayanabileceği kadrolar oluştu. Bu kadrolar Türkiye işçi ve demokrasi hareketinin değişik kesimlerini, örgütlerini temsil gücü olan kadrolardır. Bu kadrolar uluslararası planda ve buldukları ülkelerde belli bir deney kazandılar. Yerleşim ve dolaşım olanakları arttı. Bugün Avrupa'nın belli başlı her ülkesinde böylesi kadrolar yerleşmiştir. Yanısıra, Avrupa'ya çıkan politik göçmenlerde bu kadrolara katılıp destekleyecek önemli bir kaynak oluşturmaktadırlar.

DİSK Kampanyası demokratik dünya kamuoyu ile onun değişik örgütlü bileşenleri, siyasal partiler, politikacılar, sendikalar, barış örgütleri, hukuk örgütleri, gençlik ve kadın örgütleri Türkiye ile dayanışmada işlev gören Avrupalı kurum, komite, girişim ve kişiler-

le önemli ilişkiler geliştirdi. Basın, radyo, televizyon gibi kit-
le iletişim araçları ve buralardaki gazeteci, yazar, muhabir gibi
kişilerle ilişkiler kuruldu.

Türkiyeli göçmen işçi kitlesi ve onların zaten 12 Eylül'den beri
dayanışma eylemi içinde olan ve 12 Mart dönemindeki dayanışma ey-
lemlerinin de deneyini taşıyan örgütleri ile somut işbirliği ve
ilişkiler gelişti.

Türkiyeli değişik politik parti, akım, sendika, yığın örgütlerine
bağlı kişi ve çevrelerin de ilişkileri gelişti. Kimi ilişkiler ve
ortak çıkışlar sağlanabildi, eylembirlikleri gerçekleşti.

DİSK Kampanyası ve Dayanışmanın eksikleri, sorunları

Yukarda anlatılanlarla birlikte;

- Avrupa çapındaki Türkiye ile dayanışma eylemlerinin eylembirliği
ile, tek bir elden yürütülmesinde sorunlar henüz aşılamamıştır,

- DİSK'li sendikacıların, DİSK'le dayanışma eyleminin birliği sağ-
lanabilmiş değildir. Aşılması gereken sorunlar vardır,

- Eylem birliği sağlanmasa bile asgari ölçülerde sağlanacak para-
lelliklerle, dayanışma kampanyasının yürütümünde tüm güçleri aynı
konulara seferber edip, aynı noktaya, sonuç alıcı vuruşlar yapmak-
ta da yeterli olduğunu söyleyemeyiz,

- Bizim açımızdan; Türkiye ile dayanışma eylemlerinin, belli olan
politik görevlerini yerine getirmesi için, taktiklerimizi yeterince
netleştirdiğimizi söyleyemeyiz. Bu diğer politik akımlarla, daha ge-
nelde söz konusudur; dayanışma eyleminin politik içeriği, görevle-
ri, taktikleri, örgütsel biçimleri ve maddi yanının örgütlenmesi-
nin nasıl olacağı konusunda yeterli bir düşünce ve davranma birli-
ği yoktur,

- Dayanışma hareketinde en aktüel konu merkez olarak yürütülürken,
gündeme giren diğer konularında ele alınıp, uyumlu olarak, bir bü-
tünlük içinde işlenebilmesinde taktik yeteneğin, esnekliğin, dik-
kat ve enerjinin yeterli ölçüde kullanıldığını da söyleyemeyiz,

- Ülke ülke ve Avrupa çapında iç örgütlülüklerde ve eşgüdümde de
daha yapılması gereken işler vardır,

- Her ülkede o ülkenin yerel demokratik güçleri ile ilişkilerin
yaklaşık düzeylerde ve yeterli bir düzen ve sistem içinde ol-
duğu söylenemez. Kimi ülkede sendikalarla ilişki çok iyi, basınla
zayıftır. Kimi ülkelerde sendikalarla ilişki zayıf, siyasi parti
ve basınla ilişkiler daha iyidir. Bazı ülkelerde de göçmen Türkiye-
lilerle ve örgütlerle olabileceğinden daha az etkin ve üretken
ilişkiler içinde bulunduğu söylenebilir.

Elbette ki bu eksikliklerden bir çoğunda, bize bağlı olmayan nedenler,
diğer politik akımların tutumları, iltica sorunları ve maddi sorun-
larında ciddi payı vardır.

Bir bütün halinde şu saptamayı yapmak doğru olacaktır; Türkiye ile
dayanışma eylemlerini yükseltmek ve genişletmek için, politik ve
örgütsel olarak olanaklar daralmış değildir. Bu olanaklar bugün
dünden daha fazladır.

II

Uluslararası Planda Türkiye ile Dayanışma Eyleminin Bugünkü Gündemi ve Perspektifleri :

Uluslararası durumdaki genel ve Türkiye ile ilgili gelişmelerin, Türkiye'deki son ayların politik gelişmelerinin ve olası seyrinin dikkatle ele alınması zorunludur. Birçok şeyin yanısıra Türkiye ile dayanışma eyleminin gündemini ve perspektiflerini buna göre gözden geçirmek ve yönlendirmek gerekiyor.

Uluslararası gelişmeler

Uluslararası planda, ABD'nin ve NATO'nun silahlanma ve savaşı kışkırtıcı politikası yeni boyutlara ulaşıyor. Uluslararası gerilim artıyor. Ortadoğu'da yeni savaş ocakları açıldı. NATO'nun etki alanını dünya ölçüsünde genişletilmesi söz konusu ve çevik güçlerin adım adım konumlandırılması, yerleştirilmesi girişimleri gelişiyor. Bu girişim emperyalist kamp içinde gittikçe artan çalkantı ve sürüşmelerle de atbaşı gidiyor. Bir kısım Avrupalı emperyalist ülke bu gidişten memnun değildir. Değişik ölçülerde ABD ile çelişkileri vardır. Bu gidişe ABD emperyalist çevrelerinde, tekeller arasında da belirli bir karşı koyuş söz konusudur.

Dünya demokrasi, barış ve sosyalizm güçleri bu gelişmelere karşı aktif bir savaşım yürütüyor. Dünya çapında barış hareketi gelişiyor, güçleniyor. Bugün ABD'nin, NATO'nun saldırgan güçlerinin karşısında dünya barış ve demokrasi güçlerinin cephesi hergün biraz daha yükseliyor.

Türkiye'deki barış, demokrasi ve insan hakları aleyhindeki gelişmeler

Türkiye dünya ölçüsünde artan gerilimin basıncı altındaki başlıca ülkelerden biridir. Türkiye'deki rejim ve politik gelişmeler ağır ölçülerde bu gidişten etkileniyor.

1981 sonbaharına kadar cunta, uluslararası planda ve NATO içinde dengeli bir yol izledi. Yurt içinde de esnek denebilecek bir taktik uyguladı. Her adımında bir konuyu, rejime karşıt bir gücü başa aldı, saldırdı ve kendi doğrultusunda çözmeye çalıştı. Bu tutum, bir yanıla cuntanın niteliğinden, içindeki çelişkilerden; öte yandan 12 Mart deneyinden geçen "uzmanların" ince taktiklerinden kaynaklanıyordu. Böylece cuntanın ulusal ve uluslararası planda demokrasi ve halk düşmanı yüzünü gizlemesinin olanakları artıyordu ve uluslararası alanda yalıtılması süreci ağır seyrediyordu.

Cunta bir yandan artan uluslararası gerilimin ve ABD baskılarının altındaydı; öte yandan emperyalist kamp içindeki bu gidişe karşıt güçlerin ve dünya demokrasi, barış güçlerinin tutumu ile karşı karşıya bulunmaktaydı. Cuntanın izlediği dış politikaya, ekonomik ve sosyal alandaki uygulamalarına ülke içinde de yığınların hoşnutsuzluğu giderek yükseliyordu. Bu çok yönlü etkiler altında cunta 1981 yılı sonunda "Demokrasiye geçiş takvimi"ni ilan etti, kendi diktatörlük barajında delik açtı.

Cunta, 1981 Aralık ayı içinde dış politikada ABD saldırgan çevrelerinden yana kesin adımlar attı, Ortak Savunma Grubu'nu kurdu. ABD ve NATO ile bağları Ortadoğu'ya da yönelecek biçimde güçlendirdi. İran ve Afganistan'a karşı açık-gizli yıkıcı girişimleri yoğunlaştırdı ve Golan'ın ilhaki sorununda açıkca ABD'den yana tutum aldı. Dünya ve bölge barışı için tehlikeli girişimlerin içine girdi.

Hemen ardından, hatta eş zamanlı olarak, rejimin fiili ve potansiyel tüm muhaliflerine karşı sürmekte olan saldırısını daha da artırdı, kapsamını iyice genişletti. (Ecevit'in tutuklanması, CHP soruşturması, Barış Derneği yöneticilerinin tutuklanması, TİP yöneticilerinin tutuklanması ve yargılanmalarının başlaması, Kürdistan'daki baskıların yoğunlaşması, KİP, DDKD tutuklamaları, TKP İstanbul davasının açılması ve DİSK davasında sertleşen uygulamalar) 1981 yılı boyunca çıkan anti-demokratik yasalara yenileri eklendi, işkenceler yoğunlaştı, idamlar sürüyor. Düşünce suçundan mahkumiyetler artıyor. Anayasa hazırlıkları anti-demokratik bir biçimde kapalı kapılar ardında, yığınlar ve demokrasi güçleri üzerinde en azgın baskılar altında sürüyor. Cunta referandumu daha da ağır koşullarda yapmağa hazırlanıyor. Referandumda cuntanın anayasasına "Hayır" diyecek güçlerin üzerinde baskı artırılıyor ve süregelen bir tehdit altına alınıyorlar. (Ecevit'in büyük bir olasılıkla referandum öncesine kadar sürebilecek biçimde 3 ay hapse mahkum edilmesi, DİSK davası kapsamı içinde DİSK'e bağlı işkolu sendikaları davalarının açılması girişimlerinin sürmesi, yine DİSK iddianamesinde ismi geçen demokratik örgütler ve demokrat kişiler hakkında soruşturmalara başlanması, -örneğin İstanbul Barosu-, bunların heran tutuklanma tehdidi altında bulundurulmaları)

Bunların yanısıra son aylarda cunta, dünya ve bölge barışı için daha da tehlikeli adımlar atmağa devam ediyor. Çevik kuvvetleri ülkede yerleştirmeyi kabul etti, Türkiye Kürdistan'ında buna uygun askersel üsler oluşturuyor. Awacs casus uçaklarını Türkiye'ye yerleştirme planına "evet" dedi. NATO'nun son saldırganlık belge ve kararlarının altına imza attı.

Bu son 8-9 ayın uygulamaları, en gerici ve amerikancı çevrelerin adım adım konuları olabildiğince birbirinden ayırarak izleyegel-dikleri ince saldırı taktiklerini bıraktıklarını gösteriyor. Tüm alanlarda daha kaba ve toplu bir saldırı içindedirler. Türkiye'nin politik sorunlarının ve politik savaşımın gündeminin çok yönlülüğünü hızla belirginleştiren bu olgudur. Bu gelişmelerle cuntanın uluslararası planda yalıtılması iç içe geçti.

Ocak 1982 Avrupa Konseyi kararları, bu kararların daha sonra konseyin başka organlarınca da onaylanması, AET yardımının dondurulmağa devam etmesi cuntayı Batı Avrupa'dan büyük ölçüde yalıtıldı. Daha önce cuntayı destekleyen B.Avrupa'lı kimi hükümetler de destekleyemez hale geldiler.

En son olarak 5 Avrupa ülkesinin Türkiye'deki yönetimi Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na götürmesi, AET Avrupa Parlamentosu'nun yardımları durduran ve bir dizi sorunda cunta rejimi eleştiren kararları bu yalıtılma sürecinin yeni halkalarını oluşturuyor.

Avrupalı değişik örgütler de Türkiye sorununu yalnızca biçimsel anlamda parlamenterizme dönüş çerçevesinde değil, "Nasıl bir demokrasi?", "Nasıl bir anayasa?" soruları ile ele alıyor. Sorun İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi çerçevesinde irdeleniyor.

Bütün bu gelişmeler, bugün, Türkiye'deki politik savaşıma barış ve demokrasi çevresinde iyice odaklaştırdı. Dünya kamuoyunda da Türkiye, cuntanın tutumu nedeniyle barış, demokrasi ve insan hakları için oluşturduğu tehlikeli gidişle gündemdedir.

Dayanışma eyleminin bugünkü gündemi, perspektifleri

Yukarda belirtilen durum, Türkiye ile dayanışma kampanyasının, DİSK davası çevresinde, ağırlıklı olarak işçi sınıfı, sendikal hareket, DİSK ve 52'lerle dayanışmadan; daha kapsamlı, politik planda çok yönlü bir içeriğe, gündeme yönelmesini gerekli ve olanaklı kılıyor. Yakın ve uzun erimli perspektiflerin daha da somutlaştırılmasını gerektiriyor.

Önümüzdeki dönemde uluslararası alanda Türkiye ile dayanışma kampanyası, Barış, demokrasi, insan hak ve özgürlükleri çevresinde yoğunlaştırılmak durumundadır. Bu temel konular genel olarak; "Türkiye ile dayanışma", "Türkiye halkı, barış ve demokrasi güçleriyle dayanışma" ana belgileri altında işlenmelidir.

Dayanışma kampanyası bugün somut olarak barış sorununda;

- Türkiye'nin Reagancı ABD saldırgan çevrelerinin yumuşama düşmanı, savaş kışkırtıcısı tutumunu terkederek; dünyada, Avrupa'da ve Ortadoğu'da barışa ve yumuşamaya yararlı bir dış politika izlemesi,
- Türkiye'nin her türlü nükleer silah ve depolardan arındırılması,
- Amerikan çevik güçlerinin ve Awacs'ların Türkiye'ye konumlandırılmaması,
- Komşularımızla olan tüm anlaşmazlıkların barışçıl yollardan çözülmesi,
- Silahlanma harcamalarının artırılmasından vazgeçilip sınırlandırılması,
- Türkiye barış savaşçılarına özgürlük !

Demokrasi, insan hak ve özgürlükleri sorununda;

- Politik tutuklulara yapılan baskıların durdurulması,
- Tüm politik tutuklularla dayanışma,
- İşkencelerin önlenmesi, sorumlularının cezalandırılması,
- İdamların durdurulması, ölüm cezalarının kaldırılması,
- MHP hariç tüm politik parti ve akımlar hakkındaki soruşturma ve mahkemelerin kaldırılması,
- Tüm politik tutuklulara özgürlük !
- 52'lere özgürlük !
- Ecevit'e özgürlük !

- MHP dışında tüm partilerin, MHP yanlıları hariç tüm sendika ve derneklerin serbest bırakılması,
- Politik örgütlenme ve çalışmanın serbest bırakılması,
- Sendikal hak ve özgürlüklerin tanınması,
- Düşünce özgürlüğü,
- Basın üzerinde, kitle iletişim araçları üzerinde sansüre son !
- Türkiye Kürdistan'ında ulusal baskıya, ezgiye son !
- Türkiye'de İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne aykırı tüm uygulamalara son !
- Cuntanın 1961 Anayasasını yırtması ve dayatmak istediği gerici anayasaya karşı; insan hak ve özgürlüklerini temel alan, savaşa karşı barışı savunan, ulusal bağımsızlığı temel sayan, faşizm dışında tüm politik düşünce ve akımlara özgürlük tanıyan, ulusal baskı ve ezgiye karşı Kürt ulusuna özerklik tanıyan, demokratik bir toprak reformunu öngören, işçi sınıfının tüm çalışanların demokratik sendikal haklarını eksiksiz tanıyan ULUSAL DEMOKRATİK BİR ANAYASA,
- Askersel diktatörlük yerine dayatılmak istenen sözde anayasal, otoriter, baskıcı parlamenter bir diktatörlüğe karşı, insan hakları ve özgürlüklerine dayalı demokratik bir Türkiye ! istem ve belgelerini savunmalıdır.

Bu istemler ve belgeler, ulusal ve uluslararası demokratik kamuoyunda, Türkiye ile ilgili olarak, varolan ve aktüel hale gelen, gündeme giren konularla, sorunlarla sıkıca bağlıdır. Dayanışma kampanyamızın canlılığını, politik içeriğinin çok yönlülüğünü ve temel konularda yoğunlaşmasını sağlayabilecek, gündemini doldurabilecek kapsam ve niteliktedir.

Dayanışma kampanyasının perspektifi, Türkiye'de ve uluslararası alanda Türkiye ile ilgili politik gelişmelerin olası seyri ile sıkıca bağlanmak durumundadır. Kampanyayı kalıcı, süregelen ve etkin olarak sürdürebilmemiz bunu başarmamıza bağlıdır.

Veri koşullarda, Türkiye'de gerici askersel cunta en az 1983 sonu yada 1984 ilkbaharına kadar çıplak askersel diktatörlüğünü sürdürmeğe kararlıdır. İlan ettiği takvim; 1982 Kasımında referandum, 1982 sonu veya 1983 yılı içinde Siyasi Partiler ve Seçim Yasasının çıkarılması, siyasi çalışmanın bu çerçevede serbest bırakılması ve siyasi partilerin kurulması, seçim kampanyası ve seçimlerdir.

Cuntanın perspektifi 1984 ilkbaharı ile sona ermiyor.

Bu durum, bizim de uluslararası dayanışma kampanyamızda, uzun erimli perspektiflerle sorunları ele almamızı gerektirmektedir. Dayanışma hareketinin perspektifinin, Türkiye'de ve onunla ilgili uluslararası alandaki olası kısa ve uzun erimli gelişmelerle bağlanması, örgülenmesi yalnızca cuntanın takvimini izlemek değildir. Dayanışma hareketi olarak onun her adımına, her çıkışına onu bozacak, geriletecek çıkışlarla karşı koymaktır. Örneğin, cunta takviminin bugünkü adımı, referandumda anayasaya "evet" dediterek işçi sınıfına, demokrasi güçlerine bir darbe indirmeyi hesaplıyor.

Dayanışma kampanyası açısından sorun ise, bugün öne çıkan Anayasa ve referandum sorunlarında ve yarın gündeme girecek diğer sorunlarda ülkede demokrasi güçlerinin savaşımına omuz verecek uluslararası destekleri yaratmağa yardımcı olmaktır. Gündemin başına yakın perspektifte anayasa ve referandum sorununun çıkmış olması diğer güncel sorunların gündemden indiği anlamına gelmiyor. (DİSK'le dayanışma, barış savaşçılarıyla dayanışma, tüm politik davalar ve politik tutuklularla dayanışma, Ecevit'e özgürlük, çıkan ve çıkacak olan anti-demokratik yasalara karşı savaş gibi)

Uluslararası plandaki Türkiye ile dayanışma eylemi tüm bunları birlikte ele almalıdır. Bir yandan konular kendi çerçeveleri ve ilgili çevreler içinde tek tek ele alınıp işlenmelidir. Diğer yandan da, hem bu konular gündemin başına çıkan sorunla bağlanmalı ve hem de baş sorunu gündemin diğer konularına destek verecek biçimde ele almalıdır.

III

Referanduma Kadar Olan Dönemde Dayanışma Kampanyasının Eylem Programına Somut bir Yaklaşım:

Aralık 1981'e kadar olan dönemde dayanışma kampanyası, anayasa taslağının ilk halinden, kesinleşmesine ve oylamaya gidiş sürecini hesaba katarak çıkışlarını planlamalıdır.

Bu dönemdeki başlıca evreler; anayasa komisyonu taslağının bitişi, Danışma meclisinde tartışılmaya başlanana kadarki dönem; Danışma Meclisi'nde taslağın tartışılması ve MGK'ne gideceği biçime ulaşması; MGK'nde tartışılıp kesinleşmesi ve kamuoyuna açıklanması; kesinleşmiş MGK metninin açıklanması ile referandum gününe kadar geçecek dönem olarak beliriyor.

Anayasa komisyonunun taslağı bitti ve gazetelere kısmen yansıdı. Temmuz ayının ikinci haftasında kamuoyuna açıklanması söz konusudur. Bu metin Danışma Meclisi'nde 1 Ağustos'tan 21 Eylül'e kadar tartışılacak. Bugünden 21 Eylül'e kadar olan dönemi bir bütün olarak ele almak uygundur. Bu dönemde, anayasa sorunu ile ilgili genel bir aydınlatma kampanyası başlatılmalıdır:

- Söz konusu anayasa taslağını hazırlattıran ve hazırlayan organların; MGK, Danışma Meclisi ve Anayasa Komisyonu'nun yasa dışı, gayri meşru, halka karşı niteliği vurgulanmalıdır. MGK'nin bu durumu, onun anayasayı ve TBMM'ni zorla iskat eden hukuk dışı bir zorbalar topluluğu olduğu, 1961 anayasası ve 12 Eylül öncesi yürürlükte olan yasalara da başvurarak sergilenmelidir.

Danışma Meclisi ve Anayasa Komisyonu'nun MGK adlı cunta tarafından yukardan atamalı oluşturulduğunu, hiçbir biçimde halkın iradesini yansıtmadığını işlemek gereklidir. İkisinin de tekelci burjuvazi-toprak ağası blokuna bağlı elemanlardan; büyük bürokrasinin temsilcilerinden, gerici cuntaya sıkıca bağlı emekli askerlerden, tekellere, gerici politik merkezlere bağlı sözde bilim adamların-

dan ve doğrudan işveren örgütlerinin, şirketlerin yöneticilerinden oluştuğu örnekleriyle ele alınmalıdır.

- Cuntanın 12 Eylül'den bu yana çıkardığı bir dizi gerici yasa ile otoriter, baskıcı bir rejimin anayasasını, bir çok yönden, şimdiden oluşturduğu anlatılmalıdır. Çıkan bu yasaların İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne, uluslararası hukuk normlarına aykırı niteliği, Avrupa ülkelerinin aynı konulardaki yasa ve uygulamalarıyla karşılaştırmalı olarak sergilenmelidir. Bunlar YÖK, Yüksek Denetleme Kurulu, Yüksek Hakimler ve Savcılar Kurulu v.b. yasalardır. Bu yasaların en çarpıcı bölümleri kıyaslama ve sergilemelerde kullanılmalıdır.

- Danışma Meclisi Anayasa Komisyonu taslağı, insan hak ve özgürlüklerine, temel hukuk normlarına en aykırı yanları ile öncelikle 1961 Anayasası ile kıyaslamalı olarak sergilenmelidir. Türkiye'de 1960'dan bu yana anayasa ve insan hakları konusundaki gelişmelerin seyri, 1961 Anayasası'nın çağdaş, demokratik niteliği, ona karşı anti-demokratik saldırılar, 12 Mart değişiklikleri ve bugünkü taslağın 1960 Anayasası'ndan da ötede, bir dizi konuda (Yargının bağımsızlığı gibi), 1924 Anayasası'ndan da geri olduğu anlatılmalıdır. Taslağın anti-demokratik içeriği, Batı Avrupa ülkelerinin anayasalarının demokratik nitelikli bölümleri ile de karşılaştırılmalıdır.

- Referandumun nasıl anti-demokratik koşullarda yapılmak istendiği açıklanmalıdır. Referandum sonuçlarının halkın eğilimini yansıtabilmesinin minimum koşulları olan; genel af, MHP dışındaki tüm politik partilere özgürlük, özgür politik çalışma, Tüm sendika ve yığın örgütlerinin açılması, toplantı ve grev hakkı, düşünce özgürlüğü istemleri başa alınarak anlatılmalıdır.

Bu aydınlatma kampanyası Avrupa genelinde; Avrupa Konseyi ve organlarına, AET, Avrupa Parlamentosu ve Organlarına, Avrupa'daki merkezi hukuk örgütlerine, Uluslararası Af Örgütüne, Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na, başlıca dört uluslararası sendikal merkeze -her birine ilgili oldukları alanla ilgili yanlar öne alınarak- yöneltilmelidir.

Tek tek Avrupa ülkelerinde; ülkelerin ilişki kurulabilecek başlıca partilerine, kişi olarak önemli politikacı ve saygınlara, Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosu üyesi saygınlara, ülkenin Baro ve Yüksek Mahkemeleri, önemli hukukçular ve hukuk kurumları, Hukuk Fakülteleri Anayasa Bölümlerine, gazete, TV, radyo çevrelerine, yazar, muhabir, program yapımcılarına, sendikal örgütlere, ulusal konfederal merkezlere, ilişki kurulabilen işkolu sendikaları ve eyalet, bölge örgütlerine, kişi olarak önemli sendikacılara, demokratik yığın örgütlerine, insan hakları ile ilgili her türlü kurum ve derneklere, ülkedeki Af Örgütüne, sanatçı, entellektüel çevrelere yöneltilmelidir.

Tüm buralarda, basın konferansları, brifingler, ikili ve çok yönlü görüşmeler, özel görüşmeler, örgütlerin organlarına, üyelerine bilgi verme toplantıları ve bilgilendirici yazılı materyaller verilmesi gibi yollar izlenebilir.

Batı Avrupada'ki Türkiyeli işçilere; anayasa sorunu etrafında ağırlıklı olarak aydınlatıp, eylemli kılmamız gereken temel dayanağımızı göçmen işçiler oluşturmuyor. Onların aydınlatılması ve eylemli kılınmasında; Türkiyeli göçmen işçi dernekleri ve bu işçilerin üye oldukları sendikalarla olanaklı olan her düzeyde kurulacak ilişkiler esastır. Önce, kardeş nitelikli göçmen işçi örgütlerinin yönetici kadroları, aktif üyeleri ve üye kitlesinin bir dönem boyunca toplantılarla, konferanslarla, yazılı materyallerle bilgilendirilmesi yolu izlenmelidir. Sonra, farklı politik eğilimlerdeki göçmen işçi derneklerinin yönetici ve üyelerinin eylembirlikleri içinde ortak toplantılar, konferans, seminer ve açık oturumlarla aydınlatılmasına çalışılmalıdır. Bu yolla Türkiyeli göçmen işçi yığınının politik olarak aktif kesimi aydınlatılmış, eyleme hazırlanmış olabilecektir.

Bunlarla birlikte, Türkiyeli işçilerin üye olduğu sendikalarla ilişki kurularak, onların üye toplantıları veya Türkiyeli üyeleri ile yapılacak toplantı olanakları zorlanmalıdır. Bu yol bize, politik aktifliği daha düşük, apolitik Türkiyeli işçi yığına seslenme olanağı verecektir. Göçmen işçiler içinde "yurt dışındaki işçilere referandumda oy hakkı" belgisi, ulusal demokratik bir anayasa isteminin ve cuntanın anayasasına hayır belgisinin yanında üçüncü belge olarak işlenmelidir.

Anayasa kampanyası ile ilgili bilgilendirme sağlayacak belge Temmuz sonuna kadar Dayanışma Komitelerine ulaştırılacaktır. Aydınlatma kampanyasında esas olarak buna dayanılacaktır. Ama her Dayanışma Komitesi bu konuda özel bir hazırlık da yapmalıdır.

Anayasa ile ilgili 21 Eylül'e kadar olan dönemde eylemli çıkışlar açısından 12 Eylül'ün ikinci yıldönümü etrafında kapalı salon ve açık hava toplantıları, konferans, seminer ve açık oturumlar değerlendirilmelidir.

Anayasa Kampanyası, DİSK ve Barış savaşçılarıyla dayanışmanın uyumlaştırılması

Dayanışma eyleminin bugünkü gündemi, perspektifleri başlığı altındaki bölümde kısaca anlatıldığı gibi, başa alınan "Anayasaya hayır !" kampanyasının etrafında ve onunla içiçe geçerek;

- DİSK davasıyla ve DİSK'le dayanışma,
- Türkiye barış savaşçılarıyla dayanışma, eylemleri sürdürülmelidir.

Anayasaya "Hayır" kampanyası içinde;

- DİSK'le dayanışma eylemleri/ⁿⁱⁿ bir yanıyla Türkiye'de sendikal hak ve özgürlüklerin savunulması; diğer yanıyla "52'lere özgürlük" isteminin "Tüm politik tutuklulara özgürlük", "Genel af" istemleriyle bağlanarak genişletip yükseltilmesi gereklidir. Uluslararası her sendikal platformda DİSK'le dayanışma sorunu bu içerikte işlenmelidir.

- Türkiye barış savaşçılarıyla dayanışma, savaşa karşı barışı savunan bir anayasa istemi ile sıkıca bağlanmalıdır. Aynı zamanda cuntanın dış politikasının bölge, Avrupa ve dünya barışına yönelik oluşturduğu tehlikenin duyurulması çabalarına hız verilmelidir. Bu amaçla Türkiye barış güçlerinin toparlanması ve eylemliliğinin sağlanması için çabalar artırılmalıdır. 1 Eylül Dünya Barış Günü ile ilgili olarak yapılacak çıkışlara aktif katılım ve olanaklı olan yerlerde Türkiyeli barış güçlerinin ortak çıkışlarının yolları aranmalıdır. Barış hareketiyle ilgili tüm uluslararası platformlarda da tutum uluslararası sendikal platformlardaki içerikle olmalıdır.

Tüm dönem boyunca bu üç ana sorun; barış, demokrasi, insan hak ve özgürlükleri ile ilgili konu, istem ve belgelerle sıkıca birleştirilmelidir.

Anayasa kampanyası boyunca çıkışların konuları ve vuruş noktalarında, 1982 Ocak Avrupa Konseyi Kararlarında, cuntayı Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na şikayet eden 5 ülkenin başvuru dilekçelerinde ve son Avrupa Parlamentosu kararlarındaki konular da dikkate alınmalıdır. Türkiye'ye gidip gelen Avrupa Konseyi ve Parlamentosu üyelerinin eleştirilerinden yararlanılmalıdır. Ecevit'in son mahkumiyeti ile ilgili sosyal demokrat parti ve hükümet açıklamalarından da yararlanılmalıdır.

Danışma Meclisi'ndeki tartışmalar dikkatle izlenmelidir. Bu tartışmalar anayasa kampanyamızın amaçları doğrultusunda değerlendirilmelidir. Tartışmaları dikkatle izlemeli, çıkacak çelişki noktalarını yakalamalı ve buralara vurmalıyız. Bunu, her ülke dayanışma komitesi bulunduğu ülke özelinde yapmalıdır. Ayrıca Avrupa kamuoyu geneli ve Türkiye'ye dönük olarak da merkezi çıkışlar yapılmalıdır.

Uluslararası planda Türkiye ile dayanışma hareketimiz, anayasa ve referandum sorunu ile ilgili olarak, Danışma Meclisi taslağının MGK'ne gidişine kadar olan dönemde hangi sonuçlara ulaşmış olmalıdır? Demokratik Avrupa kamuoyunu ve Türkiyeli işçileri, cuntanın, gericiliğin nasıl bir anayasa istediği konusunda Anayasa Komisyonu taslağından ve Danışma Meclisi tartışmalarından yararlanarak aydınlatmada başlıca adımları atmış olmalıdır. Cuntanın anayasasına hayır temelinde, 1961 Anayasası'nın yırtılmasına karşı nasıl bir anayasa sorununda, ulusal demokratik bir anayasa isteminin bilinçlere girmesinde ön adımları atmış olmalıdır. Referandumun demokratikliğinin minimum koşullarını duyurmuş olmalıdır. Avrupa'daki Türkiyeli işçilere "Referandumda oy hakkı" istemini yaymada mesafe almış olmalıdır.

Danışma Meclisi taslağından, MGK Taslağına, Referanduma;

Danışma Meclisi tartışmaları bitip taslak kesinleşir kesinleşmez yapılması gereken iş, Anayasa Komisyonu'nu taslağının teşhirinde izlenen yol ve yöntemlerle hemen bu taslağın da teşhirine başlanmalıdır. Bu taslağın en çarpıcı bölümleri Avrupa'nın başlıca dillerine çevrilerek yukarıda belirtilen çevrelere, özellikle politik, sendikal ve hukuk alanındaki çevrelere hızla dağıtılmalıdır.

Danışma Meclisi taslağı ile MGK taslağının kesinleşmesi arasında ki süre az olabilir. Bu nedenle, Danışma Meclisi taslağı kesinleştikten sonra çalışmalarımızda özellikle Türkiyeli işçi yığınının, Batı Avrupa'lı demokratları yığın eylemlerine hazırlamaya dönük ajitasyon öne çıkmalıdır. Özellikle MGK Taslağı ile beraber "cuntanın anayasasına hayır", "Demokratik bir anayasa", "Yurt dışındaki işçilere referandumda oy hakkı", "Türkiye'deki insan hak ve özgürlüklerini koruyalım" altında ülke ülke yığın eylemlerine girilmelidir.

Referandum öncesinde Türkiye'de İnsan Hakları Konferansı ile uyumlu olarak Federal Almanya'da, Avrupa çapında tüm güçleri katmaya çalışacağımız genel bir miting planlanmalıdır. Gene bu süreçte, Türkiye'de anayasa ve referandum sorununun tek tek ülkelerin parlamentolarına getirilmesi için demokratik parti ve sayılablarla bağ kurulmalıdır. Her Avrupa ülkesinin parlamento kürsüsünün, Türkiye'de anayasa ve referandumla ilgili olarak, Avrupa'daki demok-rasi ve barış güçlerinin kürsüsü haline getirilmesi için her yol kullanılmalıdır. Son Avrupa Parlamentosunun Türkiye'deki "Referandum Kampanyası"na gözlemci heyet gönderme kararının benzeri için Avrupa Konseyi nezdinde girişim yapılmalıdır. Konunun Avrupa Konseyi üyesi sayılablarla ilgili olarak, Avrupa'daki demok-rasi ve barış güçlerinin kürsüsü haline getirilmesi için her yol kullanılmalıdır. Uluslararası Af Örgütü'nden de benzer girişim istenmelidir. Sosyalist Enternasyonal ve Sosyal Demokrat partilerle de ilişki kurulmalıdır.

Türkiyeli işçiler buldukları ülkelerde yerel idarelere, eyalet meclislerine başvurmalı ve konuyu buralardaki gündemlere aldirtmanın yollarını aramalıdır.

Referanduma kadar olan dönemde Türkiyeli işçi yığınının Türkiye'ye dönük olarak başvurabileceği eylem biçimleri şunlar olabilir:

- Akrafa, aile, dost ve yakınlarına düzenli mektup, kart postalama,
- Avrupa'da bulunabilecek Türkiye rehberlerinden saptanacak numaralara kısa mesajlar ileten tek jetonluk telefon konuşmaları,
- Göçmen işçilerin yoğun oldukları işyerlerinden, mahalle, kasaba, şehirlerden MGK'ne ve Danışma Meclisi'ne, Anayasa Mahkemesi ve Barolar Birliği'ne mektup ve mesajlar,
- Göçmen işçi örgütlerinin organlarının, üye toplantılarının, kongrelerinin aynı biçimde bildiriler çıkarması, MGK'ne, Danışma Meclisi'ne mektup ve mesajlarla görüş ve istemlerini iletmeleri.

Her ülkedeki farklı göçmen işçi örgütlerinin ülke ülke anayasa ve referandumla ilgili biraraya gelmeleri, ortak tutum, görüş ve istemlerini açıklamaları, başarılı bir şekilde Avrupa çapında Türkiyeli göçmen işçi örgütlerinin soruna ilişkin ortak bir çıkışı için çalışılmalıdır. Her ülkedeki dayanışma komiteleri bu iş için o ülkedeki kardeş göçmen işçi örgütleriyle girişim yapmalıdır. Avrupa çapında ise sorun merkezi olarak ele alınmalıdır.

Tüm buralardan çıkacak mektup, mesaj, bildiri, öneri ve istemlerin MGK, Danışma Meclisi, Türkiye Barolar Birliği, Anayasa Mahkemesi ve İstanbul Barosu'na yöneltilmesi uygundur. Hemşehri grupları ise kendi şehirlerinin Barolarını da muhatap almalıdır.

IV

Türkiye ile Uluslararası Dayanışma Kampanyasında Dikkat Edilmesi Gereken Başlıca Noktalar:

Dayanışma kampanyası en genelinde dünya kamuoyuna, özel olarak Batı Avrupa kamuoyuna ve Batı Avrupa'daki Türkiyeli işçilere seslenmek ve Türkiye halkı ve demokrasi güçlerinin gerici askersel diktatörlüğe karşı savaşına destek sağlamayı başarmak durumundadır.

Bu çerçevede kampanyanın sürdürülmesinde dikkat edilecek başlıca noktaları dört alt başlıkta toplayabiliriz:

1. Dünya kamuoyuna seslenmede dikkat noktaları

Türkiye için dayanışma istediğimiz her sorunu, insanlığın, halkların, dünya barış, demokrasi ve özgürlük güçlerinin ortak sorunları ile bağlantısını kurarak öne sürmeliyiz.

Bugün insanlığın önündeki başlıca sorun, gittikçe artan savaş tehlikesi, uluslararası ortamdaki gerilimin artışı, silahlanma yarışının hızlanması ve dünya ölçüsünde yeni bir nükleer silahlanma turunun başlaması olasılığıdır.

Gerici askersel cuntanın dış politikası, silahlanmadan yana tutumu, gittikçe artan oranda ABD ve NATO'nun en saldırgan ve savaş kışkırtıcısı çevrelerinin dümen suyuna girmesinin yanısıra, bizzat kendisinin bulunduğu bölgeye ve komşularımıza yönelik saldırgan eğilimler taşıması dünya barışı için ciddi tehlike kaynaklarından birini oluşturuyor.

Dayanışma hareketimiz dünya barış güçlerinin desteğini isterken, gerici askersel cuntanın, dünya barışını ve Türkiye halkının yaşamsal çıkarlarını zedeleyen varlığını öne sürmelidir. Cuntaya karşı Türkiye halkının savaşımının aynı zamanda dünya barışı için savaş olduğu gerçeğinin altını çizmelidir.

Son yıllarda, dünya çapında insan hak ve özgürlüklerini, demokrasiyi hiçe sayan, yok eden darbelerin ardarda geldiğini dayanışma hareketi vurgulamalıdır. 12 Eylülün böylesi darbelerin en önemlilerinden biri olduğu belirtilmelidir. Bu demokrasi ve özgürlük düşmanı darbeler zincirinin kırılmasında, cuntaya karşı savaşan Türkiye halkı, demokrasi ve özgürlük güçleri ile dayanışmanın yaşamsal önemi anlatılmalıdır. Rejimin uygulamaları İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne dayanılarak eleştirilmelidir.

2. Avrupa kamuoyuna seslenirken dikkat edilecek noktalar

Dünyada barış, güvenlik ve yumuşamanın korunmasında Avrupa'nın önemi dayanışma hareketimizce her olanakta belirtilmelidir. Dünya ölçüsünde demokrasi ve insan haklarının savunulmasında demokratik Avrupa kamuoyunun önemi dikkat merkezine konmalıdır.

Bu iki önemli olguya karşılık, gerici askersel diktatörlüğün, NATO, Avrupa Konseyi, AET ve Avrupa ile çok yönlü bağlar içindeki Türkiye'yi serüvenlere sürüklemeye tehlikesi anlatılmalıdır. Bir yandan Reagancı saldırgan ABD çevrelerinin etkisi, diğer yandan kendi içinde taşıdığı saldırgan eğilimlerle gerici cuntanın Avrupa'da barışı ve güvenliği tehlikeye sokabileceği belirtilmelidir.

Türkiye'nin İran'a, Suriye'ye yada Körfez ülkelerine, SSCB'ne yönelik herhangi bir ABD askersel girişimine katılma olasılığının, cuntanın Reagan yönetiminin dümen suyundaki tutumu ile, küçümsenmeyecek bir olasılık olduğu açıktır. Bu nedenle, söz konusu olasılığın Avrupa ülkelerini, yaşamsal çıkarlarının olduğu Ortadoğu ülkeleri ve SSCB ile karşı karşıya getirebileceği işlenmelidir. Özellikle, cuntanın Ege, Kıbrıs sorunlarında ve Yunanistan'la ilişkilerdeki savaşı kışkırtıcı tutumunun, Yunanistan veya Kıbrıs'ta serüvenci girişimlere elverişli olduğu belirtilmelidir. Bunun ise, yeni bir savaş ocağının Avrupa'nın içinde açılma olasılığı demek olduğu gerçeği anlatılmalıdır.

Bütün bu nedenlerle, Avrupa'da barış ve güvenliğin korunmasında ancak demokratik bir Türkiye'nin güçlü bir güvence olacağı, gerici askersel diktatörlüğün ise tehlike kaynağı olduğu belirtilerek dayanışma istemi öne sürülmelidir.

Avrupa; Portekiz, İspanya ve Yunanistan diktatörlüklerinden kurtulalı çok zaman geçmedi. Portekiz'de, İspanya'da ve İtalya'da zaman zaman demokrasi düşmanı darbe girişimlerinin olduğu ve Yunan ordusunun geleneksel gerici ve demokrasiye karşı tutumu biliniyor. Son yıllarda Avrupa'da özellikle Federal Almanya'da neo-nazi akımların hortlatıldığı ise gene bir gerçektir. Böylesi bir Avrupa'da gerici askersel diktatörlük, yada insan haklarının yok edildiği, otoriter, baskıcı parlamenter bir diktatörlüğün egemen olduğu Türkiye Avrupa'daki dikta heveslilerinin başlıca esin kaynağı olmaktadır.

Askersel diktatörlüğün yıkılması, demokratik bir anayasa ve demokratik bir rejim için Avrupa kamuoyunun Türkiye ile dayanışma hareketine omuz vermesinin ne denli yaşamsal olduğu önemle anlatılmalıdır. Bunun, doğrudan Avrupa'da demokrasinin, insan hak ve özgürlüklerinin korunmasıyla sıkıca bağlı olduğu gösterilmelidir.

3. Batı Avrupa'daki Türkiyeli işçilere seslenmede dikkat noktaları

Dayanışma eyleminin uzul soluklu, kalıcı olmasında Batı Avrupa'daki 2 milyonu aşkın Türkiyeli insanın varlığı başlıca avantajdır.

Dayanışma hareketi bu yığınla; onun somut, güncel sorunları, başlıca örgütleri ile bağlandığı oranda daha güçlü ve dayanıklı olacaktır. Batı Avrupa kamuoyunda, aktüel gelişmelerin gel-gitlerine karşın, Türkiye ile dayanışmayı gündemde tutabilecektir.

4. Türkiye halkına, barış ve demokrasi güçlerine seslenirken dikkat noktaları

Dayanışma hareketinin yürütümü ülkedeki aktüel politik gelişmeler, halkın yakıcı sorunları ile ilgili çıkışlarla, eylemini örmelidir. Ülke içindeki politik nabzı dayanışma eyleminin yürütümünde esas almalıdır. Her adımda ülkedeki işçiye, köylüye, emekçiye, ulusa onun yaşamsal, güncel çıkarları ve gereksinimleri için dünya ölçüsünde savaşı güçler olduğunu, yalnız olmadığını hissettirmeyi dikkatten kaçırmamalıdır. Batı Avrupa'daki sendika ve yığın örgüt temsilcileri kitleleri ile ilgili sorunlarda, sanki ülkedeymiş gibi sesini yükseltmelidir.

V

Tek Tek Ülkelerde Dayanışma Eyleminin Örgütsel İşleyişi ve Biçimlenmesi :

Her ülkede, ülke çapında dayanışma eylemini yürüten bir komite olacaktır. Her dayanışma komitesinin bir sorumlusu, bir mali ve bir de basın-yayın görevlisi olacaktır. Komite düzenli toplantılar yapılmalıdır.

Komite bulunduğu ülkedeki kardeş nitelikteki Türkiyeli işçi ve yığın örgütleri, bilim adamı, sanatçı ve politik göçmenlerle, o ülkenin yerel demokratik güçleriyle yardımlaşarak dayanışma kampanyasını yürütecektir.

Her ülkedeki dayanışma komitesi, dayanışmanın genel perspektifi ve referandumu kadar olan dönemdeki genel eylem programı çerçevesinde kendi ülkesinde uygulayabileceği eylem programını ve genel önerilerini süratle merkeze iletmelidir.

Dayanışma komitesi kendi eylem programı içersinde geçici işbölümlerine başvurmalıdır. Her işin, eylemin temel sorumlusu belirlenmelidir. Zamanlaması saptanmalıdır. Genişçe eylemler için geçici hazırlık komitelerinin kurulması yoluna gidilmelidir.

Her ülkedeki komite, kendi ülkesinde bugüne kadarki dayanışma eylemlerinin genel bir dökümünü merkeze iletmelidir.

Dayanışma komiteleri, çalıştıkları ülkedeki genel politik durum, olası seyri, hükümetlerinin Avrupa içindeki tutumu, ABD ile ilişkileri ve Türkiye'ye karşı tutumu konusunda genel hatlarıyla bilgi aktarmalıdır. Ülkedeki başlıca politik güçlerin, sendikaların ve etkili yığın örgütlerinin Türkiye ile tutumu hakkında bilgi toplayıp, iletmelidirler.

Dayanışma komiteleri, eylemlerini buldukları ülkelerdeki Türkiyeli diğer politik akımların temsilcileri ile eylembirliği içinde gerçekleştirmeyi esas almalıdırlar. Dayanışma eylemleri, eylembirliğinin geliştiği kanallardan biri olmalıdır. Ancak bu bizim bağımsız eylemlerimizi dışlamamalıdır.

Bugün, sendika, barış, gençlik, kadın, öğretmen alanlarından dayanışma eyleminde yer alan arkadaşlarımız vardır. Bu alanlarda dayanışma eylemini destekleyecek nelerin yapılabileceği de belirlenmelidir.

Her ülke dayanışma komitesi, kendi mali sorunlarını çözmekle yükümlüdür. Bu amaçla örgütlediği ve örgütleyebileceği mali dayanışmanın boyutlarını ve biçimlerini saptamalı, iletmelidir. Maddi dayanışmayı örgütlemek için çeşitli araçlar kullanılabilir. Bunların bir kısmının merkezi olarak çoğaltılıp, her ülke dayanışma komitesince değerlendirilmesi yapılabilir. Ayrıca her ülke komitesinin kendi üretebileceği malzemeleri ve olası getirisini saptayıp merkeze bildirmesi uygun olacaktır.

Mali dayanışma merkezi fonda toplanıp komitelerin bildireceği gereksinimlere göre dağıtılacaktır. Alınan her dayanışma belgelenmeli ve merkezi hesaba yatırılmalıdır. Her komite aylık gereksinimlerini merkeze bildirmelidir.

11 Temmuz 1982